

hajás had csak 44 sorhajásból állott, de Tourville-nak meg volt hagyva, hogy minden Áron kisártse meg az Átszájllást Ács ne kerájlje ki a csatát. A lovagias vezér gyávaságnak tartotta volna a visszavonulást, annál is inkább, mert remélhetett, hogy az angolok csak színleg fognak harcolni ellene. Május 29-én reggel a francia hajás had megtámadta a szárvetsőgesek hadi rendjét. Tourville párbajszerésen folytatta a harcot, vezérhajásjával a «Soleil royal»-al, melyet a viláig legszebb hajásjainak tartottak, szembe állított Russel vezérhajásjával, a Britannijával. A hajás had tőbbi része a szálcsend miatt alig vett részt a küzdelemben. Csakhamar meg kellett gyázdnie, hogy az angol admirális Ács legénysége nem Árulás. A francia hajásknak vissza kellett vitorlázniok. Ez alatt száctámadt, az angol Ács hollandus hajó kifejthetők tőnyomás erejüket Ács a franciák visszavonulása meneküléssé vált. Maga a vezérhajás tájnkre ment a parti erédélme alá menekült hajás is sikerült az angoloknak tájnkre tenni. A la hoguei csatában, melyben a hollandusok alig vehettek részt, az angolok teljes diadalt arattak. Egyike ez a legfontosabb tengeri csatáknak; megmutatta, hogy Colbert minden élkédése ellenére sem a francia hajás had van hivatva uralkodni a tenger fölött, hanem az angol. A brit hajás had Ájra bebizonytási felsáságot a tőbbi nagy hatalomtól, Ágy mint elább az armellenében. Egyházi tekintetben Jakab Ács Lajos vállalata Ágyis csak folytatása volt II. Főlép vállalatának. A kocka fordulásit leginkább az jeléli, hogy most az angolok gondoltak partra szájllásra Franciaországban a hugenották Árdekében. Szárazföldén ellenben a franciák rászáon maradt a tőlsály. Lajos ismét eliserte seregét Belgiumba a la hoguei csata idejében foglalta el Namur fontos váját. Vilmos, ki e vállalat megihásás-társára személyesen vezetett oda sereget, kőssán Árkezett Ács kőssább, midán a franciákat Steenkerkenen (1692 aug. 3-án) megtámadta, minden vitőzságe mellett nagy vereséget szenvedett Ács teljesen elvesztette katonái bizalmát. Csak Á nem mondott le a remél Ács 1693 jul. 29-én Neerwindenén Ájra csatába bocsátkozott Luxembourg marsallal, de ismét vereséget szenvedett. Hanem Árt nagyobb eredményt a franciák sem bírtak elérni, Léttich ostromához nem foghattak, bár maga XIV. Lajos megindult az abból kővetkezé dicsásáog megszerésére. Májsrészt tengeren sem kedvezett a szárvetsőgeseknek a hadi szerencse, mint azt a la hoguei csata után vájni lehetett volna. Azon bámulatos gyorsasággal Ács kőssággal, mely csak nemzetőknek sajátja, Ájll-tották vissza a franciák hajás hadukat az elábbi erére. Az angolok pedig egészen biztosnak tartották májra a tengert Ács Portsmouthból igen nagy kereskedőflotta indult meg a Földközi-tenger kikötőibe, csak csekély hajás had Ájltal kisárove. Cadix kőzelében akadtak Tourville armájijára. Az angol hajás szeptember Átkőzött meg, az egészen gazdag zsájmájnny a franciák kezébe jutott. Mág a fhaditoren ily vájltözás szerencsével harc, bonyodalmi Európa mind tőbbi vidékét vonták kőrábe. A savoyai herceg 1690-ben megtámadta Franciaországot, dőkeleti tartományait, most viszont a franciák igyekeztek elfoglalni országot Ács birtokukba ejteni az Alpések Ájtjárát. E harcokban egy Áj jeles hadvezér tőnik fel francia rászen: Catinat. Polgári családból származott, de májra 16 Áves korában belépett a hadseregbe. Lassan emelkedett Ács a rőuniák korában mint Casale kormányzója Ács az Alpések vájlygeibe menekült szerencsétlen valdensesek Áldőzést je szerepelt. A derék főrő nem szávesen vitte a harcot XI. Lajos tőrelmetlenségének Ájldozatai ellen Ács nagy Ártámmel fogadta a rendes hájboró kitőrséct. A király akkor Ájll-totta elászáj sereg Ácláre, Ájtvenhárom Áves korában. Mőttáknak mutatta magát a bizalomra Ács tőbbi csatálegyőzte a savoyai herceget Ács a vele szárvetsőges osztrákokat. Staffardánál (1690 aug. 18.) a kőssább oly hírességet a savoyai Eugent kőnyserétette visszavonulásra, Marsagliánál (1693 okt. 4.) ismételt szuronytámadások Ájltal győzte le az ellenséget. Mondják, hogy este a vezér fájradtan nyugalomra dőlt le a csatátoren Ács a mint felőbredt, kőráválváct magát az ellenséges zászákkal, melyekkel hájllás katonái diszá-tették nyughelyét. Spanyolország felé is elkesered Ács a franciákra nőve diadalmasan harcoltak. Ott Catalonia volt a hájboró színhelye. A franciák tőbbi vájrat elfoglaltak Ács vőgre 1697-ben magát Barcelonát is bevették. Ekkor tőrtőnt, hogy az angol flotta a spanyolok segétsáogére elászáj jelent meg a Földközi-tengeren. Nagyobb eredményt azonban nem Árt el Ács egyes francia tengerészek, kik kőjzt kőléjnsen a vitőz Jean Bart tőnt ki, igen nagy kőjrt tettek a szárvetsőgesek kereskedésében. XIV. Lajos mindenfeljes erészsé-tőssel Ács nagy dicsásággal viselte a hájborót, hanem a kivő-vott diadalok májra nem rejthették el orszá kimerülésséct. Az adák elviselhetetlen teherrel vájltak, az orszáig májra alig bírták fiait a sereghez kőldeni. Főnőlon le szerint Á «a főldmő-vel Ács pang, lakosság apad, az ipar májra nem tájplájja a munkásokat, a kereskedőcs semmivő van Adászedés helyett inkább alamizsnát Ács Áclémet kellene adni a szegény népnek. Egész Franciaorszáig csak egy Ányomorult, el nem lájtot kőrhájz. Á» Valőban csudájlatos, hogy ily belás Ájllapotok mellett mőg oly nagy erőt tudott kifejteni az orszáig. Nemcsak Franciaorszáig segődforrásai magyarájzák meg az addigi hájratok szerencsés kimenetelét, hanem mőg inkább a szárvetsőges Ájllamok gyengesége. Spanyolország májra alig jőtt szájmba, a császájrt a tőrrő tartották vissza. Vilmost a jakobiták Ács saját parlamentje. Hanem mihelyt Angliában rendes kormány alakult meg, a whigek uralomra jutottak Ács a bank megalapásisa bá eszkőzést szolgáltatót a hadviselésnek, meg kellett vájltoznia hatalmi viszonyoknak. Vilmos előtt nem volt titok Franciaorszáig kimerüléssé: bá-zott abban, hogy orszáig tovább fogja bá-rni a hájborót, mint az oly viráigzának Ács hatalmasnak lájtszák Franciaorszáig. Májra 1695-ben visszafoglalta Namur-t Ács ez Ájltal Belgiumban helyreáll-totta az egyensályt. Csak dőlen volt mőg tőnyomás a francia hatalom, mely a savoyai herceget elpártólásra bá-rta a szárvetsőgesektől. Kitőnt, hogy Vilmos Ács az Ájltala vezetett Anglia korlátot bá-rnak vor XIV. Lajos terjeszkősi vájgya előct. Az angol király előcte cőljájt: az egyensály megtartásját Ács a francia flotta legyő kőss volt a bőkőre, ha Franciaorszáig mőttájnyos feltőteleket szab. Lajos viszont kőss volt a nymwegeri bőkő alap megkőtni a bőkőct Ács Vilmost elismerni angol királynak. Mindegyik fől cőltalannak tartáj a továbbbi erőfecsérlőst. Ányugalmat Áhajtott, hogy pihent erővel foghasson a spanyol Ártőksájdőcs májra Ágetővő vájllás kőrdőcsnek elő kőjzbenjájrául a svőd király ájájnlkozott. Ismét Hollandiában győlétek Ájssze az alkudozák, Ryswijk kastőlyban, Há kőzelében. Csak a császári udvar ellenezte a bőkőct, mint egykor a nymwegenit, hanem ez Ájltal a franciáknak csak Ájabb diadalokra szolgáltatót alkalmat, Barcelonának ekkor tőrtőnt elfoglalásisa a franciák kezébe adta a tőlsályt. Elő Strassburgot valami kőrpátlást igőrtek a franciák a birodalomnak, most minden feltőtel nőlkő le kellett Nőmetszájgnak e vájrosát mondani. Lajos ellenben kőnytelen volt visszaadni tőbbi hásdá-társait. Hollandia kedvező kereskedelmi szerődsére lőpett Franciaorszáiggal. Ágy jőtt lőtre a ryswijki bőkő (1697 szept. 20.) mely megmutatta, van májra hatalom Európaiban, mely eredményel bá-r ellenállani Franciaorszáig kő-mőletlen, hásdá-tás politikájának.

Egyszerre bűtke vltotta fel az Eurpa minden rcszben dls hbor. open a ryswijki alku idejben v-vta ki sav Eugon azt a diadalt a trrk k fitt, mely bkore knyszer-t a szultnt. A szzad hatjrjn megllapodott a f'hatalmaknak egymshoz val viszonya. Nyugaton Franciaország b-rja a szjrazfidi, Anglia s a vele szvetsg Hollandia a tengeri hegemoniit, keleten a csjszjr emelkedik tlyra. Helyre van ll-tva az egyensly s mindegyik rcsz kszl a maga hasznjra ford-tani a mjr-mjr bekvetkez. jabb bonyodalmat: a spanyol dynastia kihljsjt.

Forrás: <http://mek.oszk.hu/01200/01267/html/09kotet/09r01f03.htm>